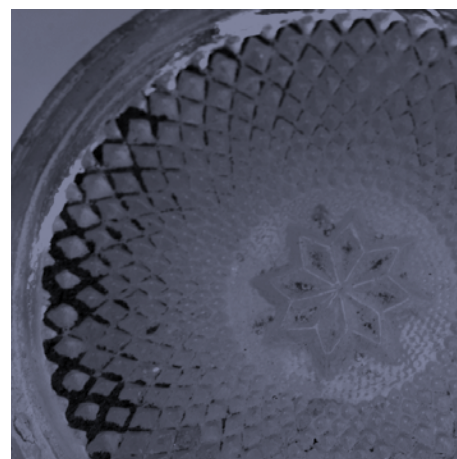
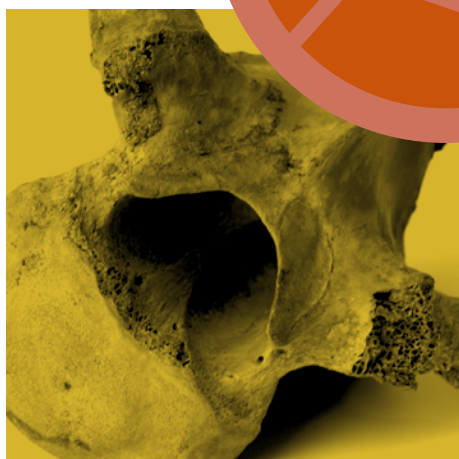

FOR GAMLE DAGE SIDEN

Fremtidens pædagoger som
vejvisere til Danmarks historie

For gamle
dage siden

For gamle dage siden

Med projektet *For gamle dage siden* samarbejder Københavns Museum og Pædagoguddannelsen UCC om et udviklingsprojekt, der har til formål at understøtte kommende pædagogers engagement i og lyst til at inddrage materiel kulturarv, arkæologi og museer i deres arbejde med børn i dagtilbud.

I projektet rykker dele af de studerendes undervisning ind på Københavns Museum, hvor undervisningen varetages af museumsfagligt personale, som planlægger undervisningen i tæt samarbejde med pædagoguddannelsen. Fokus vil være, hvordan arkæologiske fund kan sættes i spil sammen med børn på en sanselig, taktil og visuel måde, samt hvordan museer kan være et vedkommende og relevant supplement til det pædagogiske arbejde i daginstitutioner.

I den efterfølgende praktik udvikler og gennemfører de studerende en pædagogisk aktivitet med en gruppe børn. Her omsætter de deres nye viden om arkæologi og museumsformidling til praksis. Forløbene med børnene gennemføres enten i institutionen eller på Københavns Museum. Københavns Museum stiller materialer og arkæologiske fund til rådighed, som kan tages med ud i institutionerne. Det kan fx være dyreknogler, skosåler, kridtpiber og porcelæn, som er fundet ved arkæologiske udgravninger i København.

Dette hæfte indeholder information om projektet *For gamle dage siden* og giver et indblik i, hvad arkæologi er. På cphmuseum.kk.dk ligger en film, som supplerer dette hæfte.

For gamle dage siden

Kære studerende

Vi glæder os rigtig meget til at samarbejde med jer om projektet *For gamle dage siden*. Sammen skal vi undersøge, hvad der sker, når børn i førskolealderen møder arkæologiske fund fra Københavns undergrund. Vi skal også afsøge nye muligheder for at inddrage dette i en pædagogisk praksis – i institutioner og på museer. I spiller hovedrollen i projektet, for det er jer, der skal omsætte projektets tanker og ideer til aktiviteter med børnene i jeres praktikforløb.

I forbindelse med projektet skal I udføre to portefolioaktiviteter; en teoretisk opgave, som I skriver i forbindelse med undervisningen i efteråret og en praktisk aktivitet, som I udfører i jeres praktik sammen med børnene i institutionen. Desuden er det oplagt at inddrage disse aktiviteter og projekter i praktikprøven.

Kære praktikinstitution

Vi glæder os til at opleve, hvordan jeres nye kollega omsætter sin viden fra projektet *For gamle dage siden* til en pædagogisk aktivitet i institutionen. Jeres opbakning og interesse for projektet er af stor betydning for den studerende og os.

På længere sigt håber vi, at projektet vil inspirere jer til at tænke museer ind i hverdagen, og at det kan give jer en ny indgang til at arbejde med "gamle dage" med børnene i jeres institution.

I er altid velkomne til at stille spørgsmål til os om *For gamle dage siden* eller kontakte museet, hvis I har gode ideer til, hvordan det nye Københavns Museum bliver et godt og relevant sted for byens dagtilbud.

Venlig hilsen

Sidsel Kirk

*Undervisnings- og udviklingsansvarlig,
Københavns Museum*

Benedicte Pécseli

Lektor, Pædagoguddannelsen UCC

Kontakt Sidsel Kirk, Københavns Museum på telefon 24 47 48 14 / mail: cp2k@kff.kk.dk
Kontakt Benedicte Pécseli, Pædagoguddannelsen UCC på mail: benp@ucc.dk

Et nyt Københavns Museum

Københavns Museum er et statsanerkendt, kulturhistorisk museum, der beskæftiger sig med den danske hovedstads historie og urbaniseringen i bredere forstand. Museet indsamler, bevarer, formidler og forsker i Københavns kulturarv fra de ældste tider til i dag. Museet har det arkæologiske ansvar for København og Frederiksberg kommune.

Københavns Museum har i mange år ligget på Vesterbrogade i København, men får fra foråret 2018 en central placering i en unik historisk bygning på hjørnet af Stormgade og Vester Voldgade i indre by. I det nye Københavns Museum er mennesket og den materielle kultur i centrum. Museets unikke samlinger og enestående arkæologiske fund kommer i spil og fortæller om alt fra bopladser, bolværker og bygningselementer til livsformer og boligformer i byens forskellige nye og gamle kvarterer.

Det nye museum skal tilbyde variation i museumsoplevelsen og give publikum mulighed for at komme bag kulisserne. Derfor flytter arkæologerne ind i et arkæologisk værksted, som giver børn og voksne en mere direkte adgang til arkæologiske fund, før fundene bliver præsenteret i museets udstillinger. Det arkæologiske værksted inviterer museets publikum til at komme tættere på arkæologernes arbejdsprocesser.

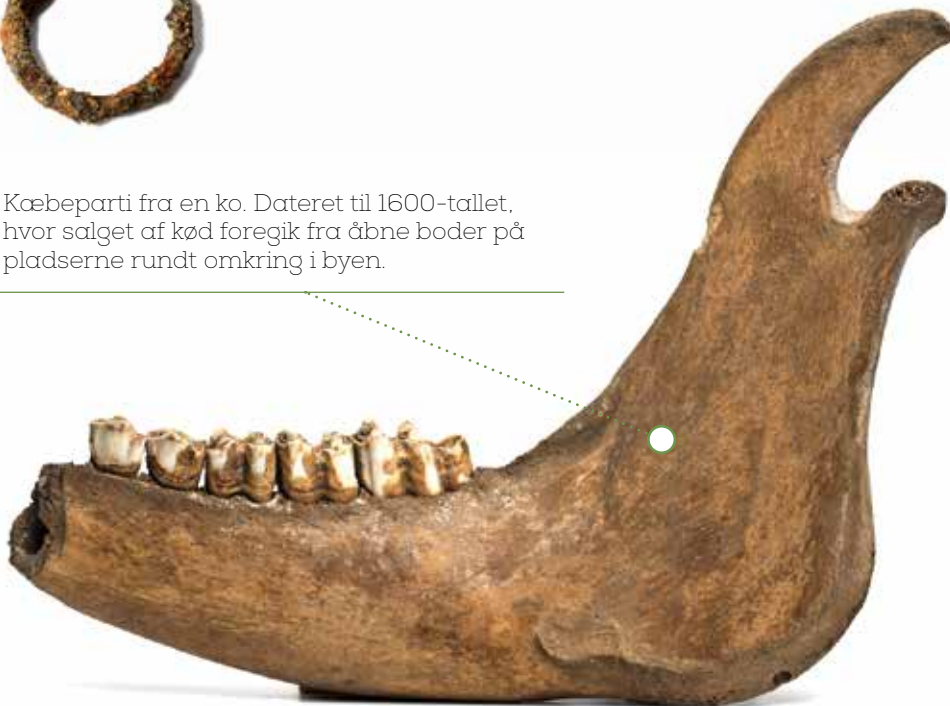
Det nye Københavns Museum skal være et indbydende og inspirerende sted for børn og voksne. Det skal være et sted, som inviterer til refleksion over hovedstadens udvikling, og som skaber rum for dialog om det at være københavnere og bruger af storbyen.

Dele af en lysesaks eller lyseslukker i metal. Dateret til 1600-tallet, hvor saksen sparede brugeren for brændte fingre, når vægen skulle forkortes på det tændte stearinlys.

Kæbeparti fra en ko. Dateret til 1600-tallet, hvor salget af kød foregik fra åbne boder på pladserne rundt omkring i byen.

Skosål af læder fra en barnesko. Dateret til 1600-tallet, hvorfra rigtig mange sko er bevaret. Det skyldes blandt andet de gode bevaringsforhold i den våde, kolde jord.

Sidsel Kirk
Undervisnings- og udviklingsansvarlig
på Københavns Museum

Hvorfor iværksætte et projekt som For gamle dage siden?

Vi vil gerne have besøg af mange førskolebørn på Københavns Museum, og vi vil gerne understøtte, at pædagoger i institutioner oplever museet som et imødekommende og relevant sted at besøge med børn. Vi tror, det betyder noget, at fremtidens pædagoger allerede som studerende bliver præsenteret for det potentiale, der ligger i at arbejde med kulturarv og historie. Vi samarbejder med Pædagoguddannelsen UCC, fordi vi ønsker at integrere andre fagligheder i vores felt. Og jeg er helt overbevist om, at de studerende og deres undervisere vil bidrage med observationer og ideer, som vi kan bruge på museet.

Vi tror, det betyder noget, at fremtidens pædagoger allerede som studerende bliver præsenteret for det potentiale, der ligger i at arbejde med kulturarv og historie.

- Sidsel Kirk,
Københavns Museum

Hvorfor skal små børn møde arkæologi?

Arkæologiske fund er ofte skriftløse og kan tilbyde børn en sanselig og anderledes tilgang til historien. Når vi har arkæologien i hænderne, så rører vi ved noget, som er blevet brugt og berørt af de mennesker, som levede før os. En lille piges fod har slidt på lædersålen, en husmor har lavet mad i lertøjet, som potte-skåret stammer fra, og en pibemager i Holland har dekoreret den kridtpibe, som vi finder 400 år senere i jorden under København. Sanserne bliver børnenes direkte adgang til historien, og museets arkæologer supplerer oplevelsen med fortællinger om hverdagsliv og vaner fra tidligere tider.

Hvad glæder du dig mest til i projektet?

Jeg glæder mig rigtig meget til at møde de studerende og følge processen, når de omsætter deres viden om arkæologi til pædagogiske aktiviteter i praktikken. Det bliver spændende for mig at komme på besøg i institutioner og se eksempler på konkrete forløb. Jeg er sikker på, at Københavns Museum får mange erfaringer fra samarbejdet med de studerende.

Benedicte Pécseli
Lektor ved Pædagoguddannelsen UCC

Hvordan styrker et samarbejde med Københavns Museum de studerende på pædagoguddannelsen?

At samarbejde med en ekstern partner om en konkret opgave giver de studerende mulighed for at bidrage til den virkelighed, som de skal navigere i efter endt uddannelse. I samarbejdet med museet er de studerende med til at udvikle noget nyt og skaber hermed værdi for andre. Det bliver helt særligt at komme med bag kulissen hos et museum, som endnu ikke er åbent for offentligheden og få lov at udfordre og kvalificere museets børnesyn med den faglighed, som de studerende kommer med fra pædagoguddannelsen. Det vil styrke de studerendes professionelle og faglige selvbevidsthed.

” På museet kommer børns erfaring og fantasi i spil med professionel viden, og det åbner nye verdener

- Benedicte Pécseli.
Pædagoguddannelsen
UCC

Hvorfor skal pædagoger præsentere børn i dagtilbud for kulturhistoriske museer og deres samlinger?

På museet træder vi ind i et anderledes rum, som præsenterer os for genstande, som vi ikke ser andre steder. På kulturhistoriske museer er der fx arkæologiske genstande, som er blevet undersøgt og fortolket af professionelle arkæologer. På museet kommer børns erfaring og fantasi i spil med professionel viden, og det åbner nye verdener. I mødet med samlinger på museer kan børn spejle deres egen livsverden i den materielle kulturarv og undersøge forskelle og ligheder mellem sig selv og andre, som har levet før dem. Børn er historiske væsner ligesom alle andre mennesker. Når vi udforsker arkæologisk materiale, beskæftiger vi os med mennesket som et historisk væsen, der tolker spor fra andre, og vi bliver bevidste om, at vi også efterlader os spor, som en eftertid vil grave op og fortolke.

Hvad glæder du dig mest til i projektet?

Jeg glæder mig til at være en del af det faglige fællesskab, som vil gro ud af projektet. Et fællesskab, hvor vi sammen udvikler noget, som får reel betydning for børn og pædagoger, som besøger Københavns Museum og det arkæologiske værksted. Og så glæder jeg mig til at undersøge museet indefra sammen med mine studerende.

Mia Toftdal
Arkæolog på Københavns Museum

Hvad laver en arkæolog?

Arkæologer beskæftiger sig med at rekonstruere fortidens samfund og menneskelige aktivitet, primært gennem de materielle levn, som findes gemt i jorden. Mange af mine arkæolog-kolleger graver i felten, mens mit arbejde foregår på museet, hvor jeg iagttager og beskriver arkæologiske fund og på den måde får information om fortidens levede liv og dagligdag. De fund, jeg undersøger, kan fx være anvendt i husholdninger, det kan være tabte personlige ejendele, rester af legetøj, redskaber eller bygningsdele. De arkæologiske fund kan give os svar på spørgsmål som fx: Hvordan gik fortidens mennesker klædt? Hvad spiste de? Hvad beskæftigede de sig med?

Hvorfor er du blevet arkæolog?

Lige fra barnsben har jeg, mere eller mindre bevidst, været interesseret i fortiden og i den materielle kulturarv, som mennesker har efterladt sig. Som barn bladrede jeg i bøger om alt fra Grauballemanden til Egyptens pyramider. Først og fremmest var jeg fascineret af, at ting kunne være så velbevarede efter at have ligget mange hundrede eller tusinde år i jorden. Sidenhen blev jeg nysgerrig efter, hvad de ting, vi finder, kan fortælle os. Det har altid været en væsentlig drivkraft for mig, at den måde, vi forstår vores nutid på, hænger sammen med vores tolkning og opfattelse af fortiden, og at begge dele er med til at forme vores forventninger og forestillinger om fremtiden.

Personligt holder jeg meget af de mange genstande, vi finder. For det er her, vi kommer tæt på den københavner, som levede, arbejdede og bidrog til byens liv og udvikling.”

- Arkæolog Mie Pedersen, Københavns Museum

Skeletdel fra ko.
Dateret til 1600-tallet.

Randskår fra et lerfad. Dateret til 1600-tallet. Det er såkaldt kohornsdekoreret, hvilket vil sige, at man, ved at hælde farve i et kohorn, sirligt har kunnet dekorere de fine keramiske fåde.

“Jeg synes, det er mest spændende, når jeg finder noget, som jeg ikke ved, hvad er. Så må man lave lidt detektivarbejde, og det er rigtig spændende.”

- Arkæolog Claes Hadevik,
Københavns Museum

To fragmenter fra en kridtpibe. Dateret til 1600-tallet. Det var en tid, hvor mange kridtpiber blev produceret i Holland og fragtet til København med skib.

Louise Jacobsen,
museumschef på
Københavns Museum

Vi er i fuld gang med at opbygge et nyt Københavns Museum. Vi ønsker at udvikle et museum og et arkæologisk værksted, som er relevant og levende for gæster i alle aldre, herunder også børn fra dagtilbud. Et samarbejde med Pædagoguddannelsen UCC er derfor oplagt, både fordi det klæder os bedre på til at tage imod de yngste gæster, og fordi vi selvfølgelig håber på at få nogle "ambassadører" blandt fremtidens pædagoger.

Skår af kinesisk porcelæn. Dateret til 1700-tallet, hvor handel i Østen åbnede københavnernes øjne for en ny verden, og hvor hele Europa var fascineret af, hvor tyndt kinesisk porcelæn var.

Ann Saxo, studieleder ved
Pædagoguddannelsen UCC

Ved at samarbejde med Københavns Museum kan vi supplere vores pædagogiske hjemmebane med nye fagligheder og give vores studerende konkrete erfaringer med kulturinstitutioner og kulturarv, som vi ikke selv kan give dem. På pædagoguddannelsen er der en meget tæt kobling mellem pædagogisk teori og praksis, og praktikken fylder meget i uddannelsen. Ved at gennemføre samarbejdsprojektet henover praktikperioden vil den nye viden forankres i konkrete forløb med børnene i institutionerne. Med samarbejdet udvikler vi nye steder for mødet mellem teori og praksis.

Brændte bygkerner. Dateret til 1600-tallet, hvor de måske var klar til brug i et bageri eller et bryghus.

Hvad har du samlet på som barn?

Hvad skete der med din samling?

Hvad samler du på i dag?

Hvor får du din viden om fortiden fra?

Hvordan kan børns oplevelse af historie indgå i pædagogisk praksis?

Hvilke spor efterlader du, som kan fortælle eftertiden om dit liv?

Hvordan er besøg på et museum relevant i pædagogisk praksis?

Udgivet af:

© Københavns Museum, 2016

Redaktion: Sidsel Kirk og Marianne Harboe

Fotos: Københavns Museum og Julie Blicher Trojborg

Grafisk design: Le Lyhne Fischer, leoglyhne.dk

Tryk: Roskilde Kopi & Print

Materialet er blevet til med økonomisk støtte fra
Slots- og Kulturstyrelsen

Tak til børn og pædagoger fra Børnehuset Hundredemeterskoven